ĢENERĀLADVOKĀTES JULIANAS KOKOTES [*JULIANE KOKOTT*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 8. maijā [1]

I — Ievads

1. Trīs Vēsturiskās teritorijas [*Territorios Históricos*] — Biskaja [*Vizcaya* (*Bizkaia*)], Alava [*Álava* (*Araba*)] un Gipuzkoa [*Guipúzcoa* (*Gipuzkoa*)] — ir patstāvīgas vietējās pašvaldības, kas kopā veido Basku zemes autonomo apgabalu. Saskaņā ar paredzētām īpašām tiesībām [*Fueros*] tām pašām ir likumdošanas pilnvaras nodokļu tiesību jomā. Balstoties uz šīm pilnvarām, tās savās attiecīgajās teritorijās reģistrētām sabiedrībām ir noteikušas uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi 32,5 %. Turpretī Spānijā vispārēji tiek piemērota uzņēmumu ienākuma nodokļa likme 35 %. Turklāt attiecīgās teritorijas ir ieviesušas īpašu tiesisko regulējumu, paredzot nodokļu atvieglojumus noteiktu ieguldījumu gadījumā, kam nav ekvivalenta Spānijas nodokļu tiesībās.

2. Kaimiņos esošie Riohas un Kastīlijas-Leonas reģioni, kā arī *Unión General de Trabajadores de la Rioja UGT-RIOJA* (Riohas Arodbiedrību apvienība) uzskata, ka attiecīgie nodokļu tiesiskie regulējumi ir pretrunā augstāka juridiskā spēka valsts tiesību sistēmas normām un ir nelikumīgs valsts atbalsts EKL 87. un 88. panta izpratnē. Tādēļ tās cēla prasību *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco* (Basku zemes Augstākā tiesa), kas Tiesai iesniedza attiecīgus septiņus līdzīgi formulētus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu [2].

3. Galvenokārt nav skaidrs, vai Vēsturisko teritoriju īstenotie nodokļu pasākumi rada priekšrocības noteiktiem "uzņēmumiem vai ražošanas nozarēm" attiecībā pret pārējiem, tātad, vai tiem ir selektīvs raksturs. Ja par atskaites punktu izvēlas visu Spānijas teritoriju, tad var runāt par reģionālo selektivitāti, jo attiecīgo nodokļu tiesisko regulējumu var izmantot tikai noteiktā Spānijas daļā, proti, Vēsturiskajās teritorijās, reģistrētie uzņēmumi.

4. Tomēr Tiesa savā 2006. gada 6. septembra spriedumā lietā Portugāle/Komisija [3] saistībā ar Portugāles Azoru reģiona nodokļu tiesību normām (turpmāk tekstā — "spriedums Azoru salu lietā") precizē, ka reģionālo vai vietējo pašvaldību īstenoto nodokļu

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

2 — C-428/06, *Unión General de Trabajadores de la Rioja UGT-RIOJA/Juntas Generales del Territorio Histórico de Vizcaya*. C-429/06, *Comunidad Autónoma de la Rioja/Juntas Generales del Territorio Histórico de Vizcaya*. C-430/06, *Comunidad Autónoma de la Rioja/Diputación Foral de Álava*. C-431/06, *Comunidad Autónoma de la Rioja/Diputación Foral de Guipúzcoa*. C-432/06, *Comunidad Autónoma de Castilla y León/Juntas Generales de Guipúzcoa* un *Diputación Foral de Guipúzcoa* .C-433/06, *Comunidad Autónoma de Castilla y León/Juntas Generales del Territorio Histórico de Álava* un *Diputación Foral de Álava*. C-434/06, *Comunidad Autónoma de Castilla y León/Diputación Foral de Vizcaya* un *Juntas Generales del Territorio Histórico de Vizcaya*.

3 — C-88/03 (Krājums, I-7115. lpp.).

pasākumu gadījumā atskaites punktam obligāti nav jābūt visai attiecīgās dalībvalsts teritorijai. Ja šāda pašvaldība ir pietiekami neatkarīga, par noteicošo ģeogrāfisko atskaites punktu var kalpot arī tikai attiecīgās pašvaldības teritorija. Šādā gadījumā tiesiskais regulējums, kas visiem attiecīgajā teritorijā reģistrētiem uzņēmumiem rada vienādas priekšrocības, ir vispārējs, nevis selektīvs pasākums, kas neatbilst valsts atbalsta nosacījumiem.

5. Biskajas, Alavas un Gipuzkoa Vēsturisko teritoriju nodokļu pasākumi ir lietas priekšmets jau vairāk nekā 40 tiesvedībās, kas ir izskatītas vai arī tiek izskatītas Tiesā un Pirmās instances tiesā [4]. Tomēr izskatāmajā lietā apstrīdētās tiesību normas vēl nav bijušas lietas priekšmets. Secinājumus par līdz šim izskatīto pasākumu selektīvo raksturu Komisija un Pirmās instances tiesa ir izdarījusi, balstoties ne tikai uz to teritoriālo piemērošanas jomu, bet arī citiem nosacījumiem, kas ierobežo labvēlības režīmu baudošo personu loku, piemēram, uzņēmuma lielumu vai faktu, ka runa ir par jaunu reģistrētu uzņēmumu [5].

6. Turpretī izskatāmajās lietās nozīme ir tikai nodokļu tiesiskā regulējuma kā reģionāla pasākuma raksturam. Tas ļauj Tiesai turpināt attīstīt spriedumā Azoru salu lietā iesākto judikatūru. Tai it īpaši ir tuvāk jāprecizē, kādas prasības ir jāizvirza reģionālo un vietējo pašvaldību autonomijai, lai to nodokļu tiesību normas tiktu kvalificētas kā patstāvīgi, ar kopējām valsts tiesību normām nesaistīti pasākumi.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — *Spānijas Konstitūcija*

7. Izskatāmo lietu kontekstā īpaša uzmanība jāpievērš šādām Spānijas Konstitūcijas normām:

"*2. pants* — Konstitūcija ir balstīta uz spāņu tautas nesaraujamu vienotību, visu spāņu kopīgu un nedalāmu Tēvzemi; tā atzīst un garantē to veidojošo nāciju un reģionu tiesības uz autonomiju un solidaritāti starp tām.

31. pants — 1. Katrs piedalās valsts izdevumu finansēšanā atbilstoši savām ekonomiskajām iespējām ar taisnīgas, uz vienlīdzības un progresīvā nodokļa piemērošanas principiem

4 — Patlaban Pirmās instances tiesā vēl tiek izskatītas apvienotās lietas T-30/01, T-31/01, T-32/01, T-86/02, T-87/02 un T-88/02, kā arī apvienotās lietas T-227/01, T-228/01, T-229/01, T-265/01, T-266/01 un T-270/01.

5 — Skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās T-127/99, T-129/99 un T-148/99 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1275. lpp., 146. punkts); spriedumu apvienotajās lietās T-92/00 un T-103/00 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1385. lpp., 27. punkts) un 2002. gada 23. oktobra spriedumu apvienotajās lietās T-346/99, T-347/99 un T-348/99 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija (*Recueil*, II-4259. lpp., 52. punkts).

balstītas nodokļu sistēmas starpniecību, kam nekādā ziņā nedrīkst būt konfiscējošs raksturs.

[..]" [Neoficiāls tulkojums]

8. Konstitūcijas VIII nodaļa ir veltīta valsts teritoriālajam iedalījumam, un tajā cita starpā ir noteikts:

"*137. pants* — Valsts teritorija ir iedalīta municipalitātēs, provincēs un autonomajos apgabalos. Tās visas bauda autonomiju, īstenojot savas intereses.

138. pants — 1. Valsts garantē efektīvu solidaritātes principa īstenošanu, kas noteikts Konstitūcijas 2. pantā, rūpējoties par atbilstīga un taisnīga ekonomiskā līdzsvara nodrošināšanu starp dažādām valsts teritorijas daļām; tā it īpaši ņem vērā salu teritoriju situāciju.

2. Atšķirības starp dažādo autonomo apgabalu noteikumiem nekādā ziņā nedrīkst radīt ekonomiskas vai sociālas privilēģijas.

139. pants — 1. Visiem spāņiem visā valsts teritorijā ir vienādas tiesības un pienākumi.

2. Neviena iestāde nedrīkst veikt pasākumus, kas tieši vai netieši var ietekmēt personu pārvietošanās brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību, kā arī preču brīvu apriti visā Spānijas valsts teritorijā.

143. pants — 1. Īstenojot Konstitūcijas 2. pantā atzītās tiesības uz autonomiju blakus esošās provinces, kurām ir kopīgas vēsturiskās, kultūras un ekonomiskās īpatnības, kā arī salu teritorijas un provinces, kas vēsturiski veido vienu reģionu, var iegūt pašpārvaldes tiesības un atbilstoši šīs nodaļas un atbilstošo noteikumu normām izveidot autonomo apgabalu.

[..]"

9. 148. un 149. pantā ir uzskaitītas jomas, kuras autonomie apgabali var pārņemt savā pārziņā, kā arī tās jomas, kas ir valsts kompetencē. Turklāt pie varbūtējiem autonomo apgabalu uzdevumiem it īpaši pieder autonomā apgabala ekonomiskās attīstības veicināšana atbilstoši valsts kopējās tautsaimniecības politikas izvirzītajiem mērķiem (148. panta 1. punkta 13. apakšpunkts).

10. 156.—158. pants tuvāk nosaka finansēšanas kārtību:

"*156. pants* — 1. Autonomie apgabali ir finansiāli autonomi, attīstot un īstenojot savas kompetences atbilstoši koordinācijas ar valsts finanšu iestādēm principam un visu spāņu solidaritātes principam.

2. Atbilstoši likumiem un noteikumiem autonomie apgabali valsts nodokļu iekasēšanas un administrēšanas jomā var darboties kā valsts pārstāvji vai darbinieki.

157. pants — 1. Autonomo apgabalu finanšu līdzekļus veido:

a) nodokļi, kurus to rīcībā pilnībā vai daļēji nodod valsts; piemaksas no valsts nodokļiem un cita dalība valsts ieņēmumos;

b) pašu nodokļi, nodevas un īpaši maksājumi;

c) pārskaitījumi no Starpteritoriālā kompensāciju fonda un citas dotācijas no valsts budžeta;

d) peļņa no pašu īpašumiem un ieņēmumi no privāttiesiskiem darījumiem;

e) ieņēmumi no kredītoperācijām.

2. Autonomie apgabali nekādā ziņā nedrīkst aplikt ar nodokļiem īpašumus, kas neatrodas to teritorijā, vai piemērot nodokļus, kas ietekmē preču un pakalpojumu brīvu apriti.

[..]

158. pants — 1. Valsts budžetā autonomajiem apgabaliem var paredzēt dotācijas atkarībā no valsts pakalpojumu un darbību, ko tie uzņēmušies, nozīmes un no tā, kādus minimālos pakalpojumus no visā Spānijas teritorijā obligātajiem sabiedriskajiem pamatpakalpojumiem tie ir apņēmušies sniegt.

2. Lai izlīdzinātu ekonomisko stāvokli dažādos Spānijas reģionos un īstenotu solidaritātes principu, tiek izveidots Kompensāciju fonds ieguldījumiem, kura līdzekļus *Cortes Generales* [Spānijas parlaments] sadala starp autonomajiem apgabaliem un nepieciešamības gadījumā starp provincēm."

B — *Autonomijas noteikumi*

11. Basku zemes autonomā apgabala tiesiskais pamats ir 1979. gada Autonomijas noteikumi [6], kuru 40. pantā ir noteikts, ka tam ir pašam sava autonoma finanšu pārvaldes sistēma.

12. Turklāt Autonomijas noteikumu 41. panta 1. punktā ir noteikts, ka attiecības starp Spānijas valsti un Basku zemi nodokļu jautājumos regulē *Concierto Económico* (Finanšu nolīgums) paredzētās tradicionālās pašpārvaldes iekārtas ietvaros. 41. panta 2. punkts nosaka šādus Finanšu nolīguma principus:

"a) Vēsturisko teritoriju [Basku pašpārvaldes apgabalu, uz kuru attiecās īpašās *Fueros* tiesības] kompetentās iestādes drīkst savā teritorijā uzturēt, izveidot un pārvaldīt nodokļu sistēmu, ievērojot [Spānijas] valsts nodokļu sistēmas vispārīgo uzbūvi, noteikumus, kas nodokļu koordinēšanas, saskaņošanas un sadarbības ar [Spānijas] valsti vajadzībām ietverti pašā Finanšu nolīgumā, un tos, ko Basku parlaments tamlīdzīgiem mērķiem pieņem autonomajā apgabalā. [..];

b) katrā Vēsturiskajā teritorijā visu nodokļu, izņemot muitas nodokļus, aprēķināšanu, administrēšanu, iekasēšanu, piedziņu un kontroli veic attiecīgā *Diputación Foral* [pašpārvaldes padome], turklāt tas neskar sadarbību ar valsti un valsts īstenoto kontroli;

c) Vēsturisko teritoriju kompetentās iestādes pieņem attiecīgus lēmumus, lai sev piekrītošajā teritorijā piemērotu izņēmuma un pagaidu rakstura nodokļu tiesību normas, ko valsts nolemj piemērot visā teritorijā. To spēkā esamības termiņš atbilst valsts tiesību normu spēkā esamības termiņam;

d) Basku zemes maksājumu valstij veido kopīga summa, kas ietver atbilstošas Vēsturisko teritoriju maksājumu daļas, lai segtu visus valsts izdevumus, ko neuzņemas autonomais apgabals;

6 — Pieņemts ar 1979. gada 18. decembra *Ley Orgánica de las Cortes Generales Españolas* (Spānijas Parlamenta pamatlikums) Nr. 3/1979. Tulkojums vācu valodā pieejams interneta vietnē: www.lehendakaritza.ejgv.euskadi.net/r48-2312/de/contenidos/informacion/estatuto_guernica/de_455/estatu_com_a.html.

e) lai noteiktu Vēsturisko teritoriju atbilstošās daļas, kas kopā veido iepriekš minēto kopējo maksājumu, tiek izveidota jaukta komisija, kurā ietilpst, no vienas puses, pa vienam pārstāvim no katras pašpārvaldes padomes, kā arī atbilstošs skaits Basku zemes valdības pārstāvju un, no otras puses, atbilstošs skaits valsts pārvaldes pārstāvju. Šādā veidā noteikto kvotu ar likumu apstiprina uz Finanšu nolīgumā paredzēto laiku, neskarot tā ikgadējo korekciju atbilstoši Finanšu nolīgumā paredzētajai procedūrai;

f) šī sistēma ir īstenojama saskaņā ar solidaritātes principu, uz ko atsaucas Konstitūcijas 138. un 156. pants."

C — *Finanšu nolīgums*

13. Izskatāmajās lietās piemērojamais 2002. gada Finanšu nolīgums starp Basku zemes autonomo apgabalu un Spāniju [7] aizstāj iepriekšējo 1981. gada nolīgumu. Finanšu nolīguma 2.—4. pants nosaka principus, kas Vēsturiskajām teritorijām ir jāņem vērā, veidojot nodokļu sistēmu:

"2. pants. Vispārīgie principi

Pirmkārt — Vēsturisko teritoriju veidotā nodokļu sistēma ir jāveido, ievērojot šādus principus:

1) Solidaritātes ievērošana Konstitūcijā un Autonomijas noteikumos noteiktā apjomā;

2) Valsts vispārējās nodokļu struktūras ievērošana;

3) Koordinēšana, nodokļu saskaņošana un sadarbība ar valsti atbilstoši šī finanšu nolīguma noteikumiem;

4) Koordinēšana, nodokļu saskaņošana un sadarbība ar Vēsturisko teritoriju iestādēm atbilstoši tiesību aktiem, ko šajā sakarā pieņem Basku parlaments;

7 — Pieņemts ar 2002. gada 23. maija Likumu Nr. 12/2002 (*Ley por la que se aprueba el Concierto Económico con la Comunidad Autónoma del País Vasco*, *BOE* Nr. 124, 24.05.2002.). Pieejams interneta vietnē — www.ogasun.ejgv.euskadi.net/r51-341/es/contenidos/informacion/concierto_quinquenal/es_4177/adjuntos/CAST.pdf.

5) Starptautisko līgumu un konvenciju ievērošana, kuras Spānija ir parakstījusi un ratificējusi vai kurām tā ir pievienojusies.

It īpaši ir jāievēro Spānijas noslēgto konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu un tiesību aktu par Eiropas Savienības nodokļu saskaņošanu normas, turklāt ir jāizmaksā kompensācijas, kas izriet no šo konvenciju un tiesību aktu piemērošanas.

Otrkārt — Šī nolīguma tiesību normas ir interpretējamas atbilstoši *Ley General Tributaria* [Vispārīgā nodokļu likuma] noteikumiem par nodokļu tiesību normu interpretāciju.

3. pants. Nodokļu saskaņošana

Nodokļu tiesību izstrādē Vēsturiskās teritorijas:

a) saskaņo terminoloģiju un jēdzienus ar *Ley General Tributaria*, ievērojot šajā nolīgumā noteiktās īpatnības;

b) saglabā faktisko vispārējo nodokļu nastu, kas līdzvērtīga pārējā valsts daļā esošajai;

c) ievēro un garantē personu brīvu pārvietošanos un brīvību veikt uzņēmējdarbību, kā arī preču, kapitāla un pakalpojumu brīvu apriti visā Spānijas teritorijā, nepieļaujot nedz diskrimināciju, nedz komerciālās konkurences noteikumu pārkāpumu vai sagrozījumus līdzekļu piešķiršanā;

d) piemēro līdzīgu rūpniecības, kalnrūpniecības, tirdzniecības, pakalpojumu, brīvo un mākslinieciskо profesiju, lauksaimniecības, zvejsaimniecības un lopkopības klasifikāciju, kā visā valsts teritorijā, izņemot varbūtēju sīkāku šo darbību klasifikāciju.

4. pants. Sadarbības princips

Pirmkārt — Kompetentās Vēsturisko teritoriju iestādes pienācīgā termiņā pirms to stāšanās spēkā iesniedz valsts pārvaldes iestādēm nodokļu tiesību aktu projektus.

Valsts pārvaldes iestādes līdzīgā veidā iesniedz attiecīgus projektus minētajam iestādēm.

Otrkārt — Valsts rada mehānismu, kas ļauj Basku zemes iestādēm līdzdarboties starptautiskās konvencijās, kas ietekmē šī nolīguma piemērošanu.

Treškārt — Īstenojot savas pilnvaras nodokļu administrēšanas, kontroles un iekasēšanas jomā, valsts un Vēsturiskās teritorijas nekavējoties un atbilstīgā veidā savstarpēji apmainās ar datiem un informāciju, ko tās uzskata par vajadzīgu labākai šo nodokļu iekasēšanai.

Abas nodokļu administrēšanas iestādes it īpaši:

a) izmanto savus datu apstrādes centrus, lai savstarpēji apmainītos ar informāciju, kuru tās uzskata par nepieciešamu. Šim nolūkam tiek nodrošināti visi savstarpējai komunikācijai vajadzīgie tehniskie līdzekļi. Katru gadu tiek izstrādāts kopīgs un saskaņots nodokļu informācijas apstrādes plāns;

b) kontroles dienesti sagatavo kopīgus kontroles plānus izvēlētiem saskaņotiem mērķiem, jomām un procedūrām, kā arī nodokļu maksātājiem, kas mainījuši savu dzīvesvietu, nodokļu pārskatāmībai pakļautiem uzņēmumiem un sabiedrībām, kurām sabiedrību ienākuma nodokli piemēro atkarībā no apgrozījuma." [Neoficiāls tulkojums]

14. 14. panta 1. punktā šādi noteikta nodokļu uzlikšanas kompetenču sadale uzņēmumu ienākuma nodokļa jautājumā:

"Pirmkārt — Uzņēmumu ienākuma nodoklis ir saskaņots, autonomā apgabala likumdošanai pakļauts nodoklis, ko piemēro nodokļu maksātājiem, kuru fiskālā rezidence ir Basku zemē.

Neskarot šā punkta pirmo daļu, nodokļu maksātājiem, kuru apgrozījums iepriekšējā taksācijas gadā pārsniedz EUR 6 miljonus un kuriem vismaz 75 % no apgrozījuma šajā taksācijas gadā ir attiecināmi uz kopējo valsts teritoriju, arī turpmāk ir piemērojamas valsts tiesību sistēmas normas.

Līdzīgi autonomā apgabala tiesību normas piemēro nodokļu maksātājiem ar fiskālo rezidenci kopējā valsts teritorijā, ja to apgrozījums iepriekšējā taksācijas gadā pārsniedz EUR 6 miljonus un tas kopumā ir attiecināms uz Basku zemi." [Neoficiāls tulkojums]

15. Finanšu nolīguma 48.—60. pants ir veltīts finanšu attiecībām starp valsti un Basku zemi. 48.—50. pantā ir noteikts:

"48. pants. Vispārīgie principi

Finanšu attiecības starp valsti un Basku zemi ir jāveido saskaņā ar šādiem principiem:

1) Basku zemes iestāžu nodokļu un finanšu autonomija, lai attīstītu un īstenotu savas kompetences;

2) Solidaritātes ievērošana Konstitūcijā un Autonomijas noteikumos paredzētajā apjomā;

3) Koordinācija un sadarbība ar valsti budžeta stabilitātes jomā;

4) Basku zemes līdzdalība to valsts izdevumu, ko nav uzņēmies autonomais apgabals, segšanā atbilstoši šajā nolīgumā noteiktam veidam;

5) Kompetentajām Basku zemes iestādēm piemīt tādas finanšu uzraudzības iespējas, kādas valsts nosaka vietējām pašvaldībām. Vienlaicīgi tas nenozīmē zemāku Basku zemes pašvaldību autonomijas līmeni par to, kāds ir kopējās sistēmas pašvaldībām.

49. pants. Kvota

Basku zemes maksājums valstij ir kopēja kvota, ko veido ikvienas no tās Vēsturiskajām teritorijām atbilstošo daļu maksājumi, lai segtu visus valsts izdevumus, ko neuzņemas Basku zemes autonomais apgabals.

50. pants. Kvotas piemērojamība laikā un precizēšana

Pirmkārt — Saskaņā ar šajā nolīgumā noteiktajiem vispārīgajiem principiem reizi piecos gados ar likumu, ko pēc saskaņošanas ar Apvienoto finanšu nolīguma komiteju pieņem *Cortes Generales* [Spānijas parlaments], tiek noteikta kvotas aprēķina metodoloģija turpmākajiem pieciem gadiem un tiek apstiprināta pirmā gada kvota piecu gadu periodā.

Otrkārt — Pēc pirmā gada Apvienotā finanšu nolīguma komiteja katru nākamo gadu precizē kvotu, piemērojot iepriekšējā punktā minētajā likumā apstiprināto metodoloģiju.

Treškārt — Piecgades likumā par kvotu var grozīt principus, uz ko balstīta šajā nolīgumā noteiktās kvotas aprēķina metodoloģija, ja to pamato metodoloģijas piemērošanas rezultātā radušies apstākļi un gūtā pieredze."

"3. pants. Bāzes gada kvotas aprēķins

2002.—2006. gada perioda bāzes gada faktisko kvotu nosaka, piemērojot koeficientu izdevumu kopējās summas aprēķinam, ko nav uzņēmies autonomais apgabals, un veicot atbilstošas korekcijas un izlīdzinošos maksājumus turpmākajos pantos noteiktajā apmērā.

16. Atbilstoši 63. un 64. pantam pirms tiesību normu nodokļu jomā spēkā stāšanās to saderīgumu ar Finanšu nolīgumu var izvērtēt uz paritātes pamatiem izveidota Tiesiskā regulējuma saskaņošanas un novērtējuma komisija. Komisija pēc savu locekļu pieprasījuma izvērtē iebildumus pret attiecīgo tiesību normu un mēģina panākt abpusēji pieņemamu risinājumu.

4. pants. Valsts izdevumi, ko neuzņemas autonomais apgabals

D — *Likums par kvotu piecu gadu periodā no 2002.—2006. gadam*

Pirmkārt — Par valsts izdevumiem, ko neuzņemas autonomais apgabals, uzskata tos izdevumus, kas ir saistīti ar kompetencēm, kuru izpildi vēl nav uzņēmies autonomais apgabals.

17. Ar 2002. gada 23. maija likumu [8] tika pieņemta aprēķina metodoloģija Basku zemes kvotai laika posmam no 2002. līdz 2006. gadam. Tajā cita starpā ir minētas šādas normas.

Otrkārt — Šo izdevumu kopējo summu aprēķina, no valsts budžeta izdevumu kopuma atskaitot visu budžeta dotāciju autonomajam apgabalam, kura valsts līmenī atbilst kompetencēm, ko uzņēmies autonomais apgabals, no pārskaitījuma spēkā stāšanās dienas, kas noteikta atbilstošajos karaļa dekrētos. [..]

8 — 2002. gada 23. maija Likums Nr. 13/2002 (*Ley por la que se aprueba la metodología de señalamiento del cupo del País Vasco para el quinquenio 2002—2006, BOE* Nr. 124, 24.05.2002.). Pieejams interneta vietnē: www.ogasun.ejgv.euskadi.net/r51-341/es/contenidos/informacion/concierto_quinquenal/es_4177/adjuntos/CAST.pdf.

5. pants. Korekcijas

Pirmkārt — Neskarot 14. un 15. panta noteikumus, skaitļi, kas izriet no aprēķina, uz ko attiecas 4. panta ceturtā daļa, tiek precizēti saskaņā ar Finanšu nolīguma 55. punktu, lai pilnveidotu ieņēmumu no tiešajiem nodokļiem, kas attiecināmi uz Basku zemi un pārējo valsts teritoriju, prognozi. [..]

6. pants. Izlīdzinājums

Pirmkārt — No katrai Vēsturiskai teritorijai piekrītošās kvotas tiek atskaitītas šādas pozīcijas:

a) nesaskaņoto nodokļu aprēķināmā daļa;

b) budžeta nenodokļu ieņēmumu aprēķināmā daļa;

c) valsts budžeta deficīta aprēķināmā daļa. [..]

7. pants. Aprēķina indekss

Aprēķina indekss, uz ko atsaucas 4. un 6. pants un ko nosaka atbilstoši Vēsturisko teritoriju ieņēmumiem salīdzinājumā ar valsti, spēkā esošajā piecu gadu periodā ir 6,24 %." [Neoficiāls tulkojums]

18. Pārējās likuma normas attiecas uz kvotas korekciju, kas turpmākajos gados jāveic, pamatojoties uz 2002. bāzes gadu.

E — *Basku autonomā apgabala tiesību normas*

19. Finanšu un nodokļu sistēmu, kas izveidota, balstoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, papildina Basku zemes 1983. gada 25. novembra likums Nr. 27/1983. Tajā tiek noteikta nodokļu ieņēmumu daļa, kas Vēsturiskajām teritorijām pēc to maksājuma valstij atskaitījuma ir jānodod Basku zemei.

20. Turklāt ar Basku zemes 1989. gada 30. maija Likumu Nr. 3/1989 tika izveidota nodokļu saskaņošanas institūcija Basku zemes teritorijā. Šī institūcija dod atzinumu par Vēsturisko teritoriju tiesību aktu projektiem nodokļu jomā.

F — *Apstrīdētās Vēsturisko teritoriju tiesību normas*

21. Lietas C-428/06, C-429/06 un C-434/06 attiecas uz Biskajas *Juntas Generales* [Parlaments] 2005. gada 23. jūnija *Norma Foral* (pašpārvaldes noteikumi) Nr. 7/2005, ar kuru 2. pantu tika grozīti 1996. gada 26. jūnija *Norma Foral* (pašpārvaldes noteikumi) Nr. 3/1996 par uzņēmumu ienākuma nodokli (*del Impuesto sobre Sociedades*) [9]:

— 2. panta 4. punkts groza Pašpārvaldes noteikumu Nr. 3/1996 29. pantu tādējādi, ka nodokļa likme tiek noteikta 32,5 % apmērā;

— 2. panta 6. punkts groza Pašpārvaldes noteikumu Nr. 3/1996 37. pantu un paredz, ka ieguldījumi, kas veikti jaunos materiālajos pamatlīdzekļos, kas paredzēti uzņēmuma saimnieciskās darbības attīstībai, dod tiesības no neto maksājuma atskaitīt 10 % minēto ieguldījumu summas;

— 2. panta 7. punkts groza Pašpārvaldes noteikumu Nr. 3/1996 39. pantu. Saskaņā ar šo normu nodokļu maksātāji no neto summas drīkst atskaitīt 10 % no summām, kas izriet no finanšu gada grāmatvedības bilances un tiek paredzētas īpašai rezervei ieguldījumiem ražošanā un/vai vides aizsardzībā un uzlabošanā, un enerģijas taupīšanā.

22. Tādējādi Biskajas provincē spēkā esošā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme atšķiras no pārējā Spānijas teritorijā spēkā esošās nodokļa likmes 35 % [10]. Pašpārvaldes noteikumu Nr. 3/1996 37. un 39. pantā paredzētajiem nodokļu atvieglojumiem nav ekvivalentu Spānijas likumā par uzņēmumu ienākuma nodokli.

23. Lietas C-430/06 un lietas C-433/06 priekšmets ir Alavas *Consejo de Diputados* 2005. gada 24. maija *Decreto Foral Normativo de Urgencia Fiscal* Nr. 2/2005, kura vienīgā panta 4. un 5. punkts groza 1996. gada 5. jūlija *Norma Foral* (pašpārvaldes noteikumi) Nr. 24/1996 par uzņēmumu ienākuma nodokli 29. un 37. pantu. Attiecīgās tiesību normas atbilst apstrīdētajiem Biskajas Pašpārvaldes noteikumiem.

24. Visbeidzot, lieta C-431/06 un lieta C-432/06 attiecas uz *Diputación foral de Guipúzcoa* [Gipuzkoa pašpārvaldes padome] 2005. gada 24. maija *Decreto Foral* Nr. 32/2005, kas groza 1996. gada 4. jūlija *Norma Foral* Nr. 7/1996 par uzņēmumu ienākuma nodokli 29. un 37. pantu. Attiecīgās tiesību normas atbilst apstrīdētajiem pārējo Vēsturisko teritoriju noteikumiem.

9 — Turklāt prasītāji pamata prāvā lietā C-428/06 un lietā C-429/06 prasa atcelt *Norma Foral* 2. panta 4., 6. un 7. punktu, turpretī lietā C-434/06 ir apstrīdēts tikai 2. panta 4. un 6. punkts.

10 — Skat. ar 2004. gada 5. marta *Real Decreto-Legislativo* (Karaļa likumdošanas dekrēts) Nr. 4/2004 apstiprinātā Likuma par uzņēmumu ienākuma nodokli pārskatītās redakcijas 28. panta 1. punktu.

III — Fakti un prejudiciālie jautājumi

25. Jau pirms izskatāmajā lietā apstrīdēto noteikumu pieņemšanas visās trijās Vēsturiskajās teritorijās bija spēkā atbilstošas tiesību normas. Tomēr *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) ar 2004. gada 9. decembra spriedumu atzina šos iepriekšējos noteikumus par spēkā neesošiem (kasācijas tiesvedība Nr. 7893/1999)[11]. Turklāt tiesa *Normas Forales* izvērtēja, it īpaši ņemot vērā Konstitūcijā noteiktos autonomijas, vienlīdzīgas attieksmes, valsts vienotības un solidaritātes, kā arī konkurences un brīvības veikt uzņēmējdarbību principus. Šajā sakarā tā uzsvēra, ka minētie principi nenozīmē aizliegumu piemērot Vēsturiskajās teritorijās jebkādu nodokļu režīmu, kas atšķiras no vispārējās nodokļu sistēmas. Ir jāņem vērā arī Konstitūcijā garantētā šo teritoriju autonomija. No otras puses, ir pārkāptas konstitucionāli pieļaujamās robežas, ja atšķirības ir vērtējamas kā valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

26. Ņemot vērā Tiesas un Pirmās instances tiesas judikatūru, *Tribunal Supremo* analizēja atsevišķos noteikumus un cita starpā saistībā ar jautājumu par samazināto nodokļa likmi, normām par noteiktu ieguldījumu, kas veikti materiālajos pamatlīdzekļos, atskaitījumu un īpašu rezervju veidošanu nonāca pie secinājuma, ka tas ir [valsts] atbalsts. Tā nevērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, bet pati atcēla šos un vēl dažus citus noteikumus, jo tie nebija paziņoti Komisijai, kā to prasa EKL 88. panta 3. punkts.

27. Kad Vēsturiskās teritorijas pieņēma izskatāmajā lietā apstrīdētās līdzīga satura tiesību normas, kaimiņos esošie Riohas un Kastīlijas-Leonas reģioni, kā arī *UGT-RIOJA* tās atkal apstrīdēja *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco*. Ņemot vērā šajā laikā pieņemto Tiesas spriedumu Azoru salu lietā[12], Basku zemes Augstākā tiesa uzskatīja par nepieciešamu vērsties Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu un ar 2006. gada 20. decembra rīkojumu iesniedza Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu lietās C-428/06, C-429/06 un C-434/06:

"Vai [EKL] 87. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka *Juntas Generales del Territorio Histórico de Vizcaya* pieņemtajiem nodokļu pasākumiem, ar kuriem jaunā redakcijā izteikts uzņēmumu ienākuma nodokļa noteikumu 29. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 37. un 39. pants un kas piemērojami šīs ar autonomiju apveltītās valsts daļas teritorijā, piemīt selektivitāte, kuras dēļ tie uzskatāmi par minētajā tiesību normā paredzēto valsts atbalstu, un tādēļ ir iepriekš jāpaziņo Komisijai saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu tāpēc, ka tajos noteikta par Spānijas valsts likumā noteikto vispārējo likmi zemāka nodokļa

11 — Komisijas procesuālā raksta 8. pielikums.

12 — Minēts iepriekš 3. zemsvītras piezīmē.

likme un paredzētas valsts nodokļu tiesību sistēmā neparedzētas nodokļa atlaides?"

IV — Tiesiskais vērtējums

A — *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamība*

28. Prejudiciālie jautājumi pārējās lietās attiecas uz līdzīgiem noteikumiem, kas pieņemti Alavas provincē (C-430/06 un C-433/06) un Gipuzkoa provincē (C-431/06 un C-432/06), un tie ir formulēti vienādi.

29. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2006. gada 30. novembra rīkojumu lietas tika apvienotas.

30. Tiesvedībā Tiesā savus apsvērumus sniedza *Unión General de Trabajadores de la Rioja UGT RIOJA*, *Comunidad Autónoma de La Rioja*, *Comunidad de Castilla y León*, *Diputación Foral de Guipúzcoa*, *Confederación Empresarial Vasca* (*Confebask*), Spānijas, Itālijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Eiropas Kopienu Komisija. Vēl kopēju nostāju pauda arī *Juntas Generales del Territorio Histórico de Vizcaya*, *Diputación Foral de Álava*, *la Diputación Foral de Vizcaya un Cámara de Comercio*, *Industria y Navegación de Bilbao*.

31. Sākotnēji *UGT-RIOJA* un *Comunidad Autónoma de La Rioja* cēla iebildumu par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību. Pirmais minētais lietas dalībnieks šajā sakarā apgalvoja, ka Biskajas parlamenta pieņemtie *Norma Foral* Nr. 7/2005 jau ir atcelti vai arī ir pārtraukta to piemērošana. *Comunidad autónoma de La Rioja* apgalvoja, ka, izpildot *Tribunal Supremo* 2004. gada 9. decembra spriedumu, apstrīdētās visu triju teritoriju tiesību normas ir atceltas ar *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco* 2005. gada 14. novembra rīkojumu (apstiprināts ar 2006. gada 17. marta rīkojumu).

32. Tomēr neilgi pirms tiesas sēdes abi lietas dalībnieki atsauca savu iebildumu par nepieņemamību. Informācija par minēto tiesvedību stāvokli, ko lietas dalībnieki tiesas sēdē sniedza, atbildot uz Tiesas uzdoto jautājumu, neieviesa skaidrību. Šķiet, ka pagaidu noregulējuma ceļā apstrīdēto normu piemērošana ir daļēji pārtraukta, tomēr atbilstošie rīkojumi par dažiem *Normas Forales* vēl nav stājušies likumīgā spēkā.

33. Šajā sakarā vispirms jāsecina, ka iebildumu par nepieņemamību atsaukšana nav būtiska, jo Tiesai arī pēc savas iniciatīvas būtu jāizdara secinājums par nepieņemamību. Apstāklis, ka strīdu izraisījušās normas, iespējams, ir atceltas vai to piemērošana ir pārtraukta, varētu radīt šaubas par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieciešamību.

34. Pastāvīgā judikatūra noteic, ka, Eiropas Kopienu Tiesai un valstu tiesām sadarbojoties, kā tas ir paredzēts EKL 234. pantā, tikai valsts tiesa, kura izskata lietu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā tajā ierosinātās lietas īpatnības, novērtē, cik lielā mērā prejudiciāls nolēmums tai ir nepieciešams sprieduma taisīšanai [13].

35. Tā kā valsts tiesu uzdotie jautājumi ir saistīti ar Kopienu tiesību normas interpretāciju, Tiesai principā ir jāpieņem lēmums, ja vien nav acīmredzams, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu patiesībā ir vērsts uz to, lai Tiesa sniegtu atbildi hipotētiskā prāvā, sniegtu atzinumu par vispārīgu vai hipotētisku jautājumu, ka pieprasītajai Kopienu tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar realitāti vai prāvas priekšmetu vai arī ka Tiesas rīcībā nav faktisku vai tiesisku apstākļu, kas ir nepieciešami, lai uz uzdotajiem jautājumiem sniegtu lietderīgu atbildi [14].

36. Pamata tiesvedībās, kas vēl joprojām tiek izskatītas, prasītāji apstrīd Vēsturisko teritoriju tiesību normas. Šajā sakarā iesniedzējtiesa uzdod jautājumu par EKL 87. panta interpretāciju. Nekas neliecina, ka tiesvedības būtu izbeigtas vai kļuvušas hipotētiskas tādēļ, ka noteikumi jau ir tikuši atcelti citās tiesvedībās. Katrā ziņā *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco*, kuras vērtējumam pirmām kārtām ir nozīme, ir vērsusies Tiesā, kaut gan pēc lietas dalībnieku sniegtās informācijas tieši šī pati tiesa tiesvedībā par pagaidu noregulējumu esot apšaubījusi noteikumu spēkā esamību. Šeit jānorāda, ka iesniedzējtiesai, nevis Tiesai ir atbilstoši valsts procesuālajām tiesībām jāizvērtē šajā sakarā pieņemto lēmumu iedarbība [15].

37. *Confebask* uzskata lūgumus par nevajadzīgiem arī tādēļ, ka atbilde jau nešaubīgi izriet no sprieduma Azoru salu lietā. Tiesa lietu var izlemt arī, izdodot motivētu rīkojumu, kā to paredz Tiesas Reglamenta 104. panta 3. punkts. Tomēr šeit runa nav par iebildumu par nepieņemamību kā tādu. Gadījumos, kad tiek piemērota Tiesas Reglamenta 104. panta 3. punktā noteiktā procedūra, lūgums nav nepieņemams, bet gan uz to var atbildēt, piemērojot vienkāršotu

13 — 1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman* (*Recueil*, I-4921. lpp., 59. punkts); 1997. gada 17. jūlija spriedums lietā C-28/95 *Leur-Bloem* (*Recueil*, I-4161. lpp., 24. punkts) un 2008. gada 29. janvāra spriedums lietā C-275/06 *Promusicae* (Krājums, I-271. lpp., 36. punkts).

14 — Iepriekš 13. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *Promusicae*, 37. punkts.

15 — Šajā sakarā skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās C-482/01 un C-493/01 *Orfanopoulos* un *Oliveri* (*Recueil*, I-5257. lpp., 42. punkts); 2005. gada 30. jūnija spriedumu lietā C-28/04 *Tod's* (Krājums, I-5781. lpp., 14. punkts) un 2006. gada 12. janvāra spriedumu lietā C-246/04 *Turnund Sportunion Waldburg* (Krājums, I-589. lpp., 21. punkts).

procedūru. Tomēr izskatāmajā lietā nav iemesla piemērot šādu procedūru, jo atbilde uz prejudiciālo jautājumu skaidri neizriet no judikatūras un arī rada pamatotas šaubas.

38. Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

B — *Par prejudiciālo jautājumu*

39. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, kādos gadījumos vietējo pašvaldību īstenotie nodokļu pasākumi, kas ir labvēlīgāki par pārējā attiecīgās dalībvalsts teritorijā spēkā esošām nodokļu tiesību normām, ir selektīvi un tādējādi ir uzskatāmi par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, kas atbilstoši EKL 88. panta 3. punktam ir jāpaziņo Komisijai.

40. Pirms, ņemot vērā pamata prāvu faktus, tuvāk izvērtēt, kādos gadījumos nodokļu tiesiskais regulējums ir uzskatāms par selektīvu, vēlos atsaukt atmiņā sprieduma Azoru salu lietā pamatnostādnes.

1) Spriedums Azoru salu lietā

41. Spriedumā Azoru salu lietā Tiesa pirmo reizi padziļināti izskatīja jautājumu par nodokļu tiesību normu tā saukto reģionālo selektivitāti. Šajā sakarā izejas punkts vispirms ir pastāvīgā judikatūra jautājumā par selektivitātes nosacījumu. No tās izriet, ka ar EKL 87. panta 1. punktu ir uzliks pienākums noteikt, vai valsts pasākums konkrētajā tiesiskajā režīmā dod priekšroku "konkrētiem uzņēmumiem un konkrētu preču ražošanai" atšķirībā no pārējiem, kas, ņemot vērā minētā režīma mērķi, faktiskā un juridiskā ziņā ir līdzīgā situācijā [16].

42. Principā nodokļi nav priekšrocība, bet gan slogs. Tomēr nodokļu pasākumi var būt atbalsts tad, ja valsts konkrētos gadījumos piemēro mazākus nodokļus nekā parasti vai nepiemēro tos vispār. Ņemot vērā, ka valsts atbalsta jēdziens ir plašāks par subsīdiju jēdzienu, tas attiecas arī uz sloga, kas parasti gulstas uz uzņēmuma budžetu [17], atvieglošanu. Tātad, lai izvērtētu, vai nodokļu pasākums ir uzskatāms par atbalstu, par atskaites punktu ir jāņem "parastie" nodokļi, no kuriem selektīvi atšķiras attiecīgā tiesību

16 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 54. punkts, ar atsauci uz 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (*Recueil*, I-8365. lpp., 41. punkts); 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-308/01 *GIL Insurance* u.c. (*Recueil*, I-4777. lpp., 68. punkts) un 2005. gada 3. marta spriedumu lietā C-172/03 *Heiser* (Krājums, I-1627. lpp., 40. punkts).

17 — Skat. 1961. gada 23. februāra spriedumu lietā 30/59 *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde (*Recueil*, 1. lpp., 43. punkts); 1994. gada 15. marta spriedumu lietā C-387/92 *Banco Exterior de España* (*Recueil*, I-877. lpp., 13. punkts) un 1998. gada 1. decembra spriedumu lietā C-200/97 *Ecotrade* (*Recueil*, I-7907. lpp., 34. punkts).

norma [18]. Nodokļu atšķirīga piemērošana ir pamatota, ja šādas atšķirības izriet no nodokļu režīma rakstura vai sistēmas [19].

43. Sprieduma Azoru salu lietā galvenais jauninājums ir tas, ka Tiesa par atskaites punktu obligāti neuzskata visu dalībvalsti kopumā. Gluži pretēji, tā uzskata par iespējamu, ka par atskaites punktu vietējas vai reģionālas pašvaldības īstenotam nodokļu tiesiskajam regulējumam var kalpot tikai attiecīgās pašvaldības teritorija, ja šī pašvaldība ir pietiekami neatkarīga no dalībvalsts centrālās valdības [20].

44. Tiesa agrāk savā judikatūrā par atbalstu pašvaldībām galvenokārt uzsvēra, ka atbalsta piešķiršana ir valsts kompetencē [21]. Izejot no tā, Komisija savā līdzšinējā lēmumu pieņemšanas praksē uzskatīja tiesību normas, kas nav piemērojamas visā valsts teritorijā, par selektīviem pasākumiem arī tad, ja tās bija pieņēmušas vietējās pašvaldības [22].

45. Nosakot atskaites punktu samazinātas nodokļu likmes izvērtējumam dalībvalsts teritorijas daļā, Tiesa, balstoties uz ģenerāladvokāta Hēlhuda [*Geelhoed*] secinājumiem [23], spriedumā Azoru salu lietā izšķir trīs situācijas:

— Centrālā valdība vienpusēji nolemj konkrētā ģeogrāfiskā apgabalā piemērot mazāku nodokļu likmi nekā likme, kas piemērojama visā valstī (*Pirmā situācija*).

— Nodokļu kompetence ir pārnesta no centrālā valsts līmeņa uz visām viena līmeņa vietējām pašvaldībām, kuras tām piešķirtās kompetences ietvaros brīvi var noteikt to kompetencē esošā teritorijā piemērojamo nodokļu likmi (*Otrā situācija*).

18 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 56. punkts.

19 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 52. punkts, ar atsauci uz 1974. gada 2. jūlija spriedumu lietā 173/73 Itālija/Komisija (*Recueil*, 709. lpp., 33. punkts) un 2005. gada 15. decembra spriedumu lietā C-148/04 *Unicredito Italiano* (Krājums, I-11137. lpp., 51. punkts).

20 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 58. punkts.

21 — 1987. gada 14. oktobra spriedums lietā 248/84 Vācija/Komisija (*Recueil*, 4013. lpp., 17. punkts); skat. arī ģenerāladvokāta Sadžo [*Saggio*] 1999. gada 1. jūlija secinājumus, kas sniegti apvienotajās lietās C-400/97, C-401/97 un C-402/97 *Juntas Generales de Guipúzcoa* u.c. (2000. gada 16. februāra spriedums, *Recueil*, I-1073. lpp., 31. punkts). Šo pieeju Tiesa principā izmantoja arī spriedumā Azoru salu lietā (skat. attiecīgā 3. zemsvītras piezīmē minētā sprieduma 55. punktu).

22 — Skat. Komisijas 2002. gada 11. decembra Lēmumu 2003/442/EK par daļu no režīma, ar ko valsts nodokļu sistēma tiek pieskaņota Azoru salu autonomā reģiona vajadzībām, attiecībā uz ienākuma nodokļa likmes samazinājumu (OV 2003, L 150, 52. lpp., 26.—32. punkts), kas ir strīda priekšmets spriedumā Azoru salu lietā, un Komisijas 2004. gada 30. marta Lēmumu 2005/261/EK par atbalsta shēmu, kuru Apvienotā Karaliste plāno īstenot attiecībā uz Gibraltāra uzņēmuma peļņas nodokļa reformu (OV 2005, L 85, 1. lpp., 102.—109. punkts), pret ko Gibraltārs un Apvienotā Karaliste Pirmās instances tiesā ir cēluši prasību atcelt tiesību aktu (T-211/04 un T-215/04).

23 — 2005. gada 20. oktobra secinājumi, kas sniegti lietā C-88/03 Portugāle/Komisija (2006. gada 6. septembra spriedums, Krājums, I-7115. lpp., 50.—54. punkts).

— Reģionāla vai vietēja pašvaldība, īstenojot pilnvaras, kas ir pietiekami neatkarīgas no centrālās varas un kādu nav citām pašvaldībām (asimetrija), nosaka nodokļu likmi, kas ir mazāka par valsts likmi un kas ir piemērojama tikai uzņēmumiem, kas atrodas tās kompetencē esošajā teritorijā (*Trešā situācija*).

46. *Pirmajā situācijā* neapšaubāmi ir atspoguļots selektīvs pasākums. Ņemot vērā, ka šajā situācijā valsts līmenī tiek noteikts gan vispārējais standarts, gan reģionālā atkāpe, par atskaites punktu var kalpot tikai valsts kopumā.

47. *Otrajā situācijā* trūkst "parastā nodokļa", kas būtu spēkā visā valsts teritorijā un no kā atkāptos atsevišķu pašvaldību tiesību normas, tādējādi gūstot labumu. Tādēļ attiecīgās vietējās tiesību normas pastāv izolēti un nav selektīvas [24].

48. Tas līdzinās dalībvalstu nodokļu tiesisko regulējumu savstarpējām attiecībām. Ņemot vērā, ka tiešā aplikšana ar nodokļiem ir dalībvalstu kompetencē [25], uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes nav saskaņotas, bet gan dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Kamēr Bulgārijā un Kiprā nodokļa likme ir 10 %, vidēji Eiropas Savienībā šī likme ir 25 % [26]. Pat ja atšķirīgās nodokļa likmes patiešām ietekmē konkurenci, īpaši zemās likmes, kas ir piemērojamas visiem attiecīgās dalībvalsts uzņēmumiem, nav atbalsts, jo Kopienā nav vienotas sistēmas.

49. *Trešo situāciju* raksturo asimetrisks pilnvaru sadalījums. Dažās teritorijās vietējām vai reģionālām pašvaldībām ir piešķirtas noteiktas pilnvaras pieņemt tiesību normas, kas pārējā valsts teritorijā ir tikai centrālās valsts kompetencē. Šeit noteicošā ir pašvaldību autonomijas pakāpe, kādu tās bauda, īstenojot savu likumdošanas darbību.

50. Ja vietējo tiesību normu saturu faktiski nosaka un/vai attiecīgās ekonomiskās sekas uzņemas centrālā valsts, nevar runāt par īstu autonomiju. Vietējās tiesību normas

24 — Skat. iepriekš 23. zemsvītras piezīmē minētos secinājumus Azoru salu lietā, 53. punkts. Tādus secinājumus izdara arī Komisija (Komisijas 1998. gada paziņojums par valsts atbalstu reglamentējošo normu piemērošanu pasākumiem, kas attiecas uz uzņēmumu aplikšanu ar tiešajiem nodokļiem, OV C 384, 3. lpp., 16. punkts, un 2004. gada 9. februāra ziņojums par šī paziņojuma īstenošanu, C(2004) 434, 33. punkts). Tādēļ literatūrā, piemēram, Vācijas uzņēmējdarbības nodokļa sistēma, kad pašvaldības nosaka nodokļa likmi, netiek uzskatīta par selektīvu pasākumu (Stein, R. M. *Bestimmtheit von Regionalbeihilfen.* 2007, 167. un 168. lpp.).

25 — Skat. cita starpā 2005. gada 13. decembra spriedumu lietā C-446/03 *Marks & Spencer* (Krājums, I-10837. lpp., 29. punkts); 2006. gada 12. septembra spriedumu lietā C-196/04 *Cadbury Schweppes* un *Cadbury Schweppes Overseas* (Krājums, I-7995. lpp., 40. punkts) un 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā C-374/04 *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation* (Krājums, I-11673. lpp., 36. punkts).

26 — Skaitļi ņemti no *Eurostat* pētījuma *Taxation trends in the European Union*, 2007, 32. lpp., tabula Nr. I-6 (pieejama interneta vietnē: www.ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/Structures2007.pdf).

ir saistītas ar centrālo valsti. Tās vispārējās tiesību normas ir salīdzinošais kritērijs izvērtējumam, vai vietējās tiesību normas piešķir selektīvu labumu. Ja pašvaldības teritoriju uzskatītu par atskaites punktu tikai tādēļ, ka tiesību normu formāli ir pieņēmusi pašpārvaldes padome, dalībvalstis varētu viegli apiet valsts atbalsta aizliegumu. Tām tikai formāli vajadzētu deleģēt pašvaldībām pilnvaras pieņemt noteiktas tiesību normas [27].

— Reģionālai vai vietējai pašvaldībai, kas pieņem tiesību normas, ir konstitucionāli piešķirts politiskais un administratīvais statuss, kas ir neatkarīgs no centrālās valdības — *institucionālā autonomija*.

— Tiesību normas ir pieņemtas, centrālajai valdībai nepastāvot iespējai tieši ietekmēt to saturu — *procesuālā autonomija*.

51. Turpretī, ja attiecīgais vietējās pašvaldības pasākums ir pieņemts, īstenojot atbilstīgas autonomas pilnvaras, *trešā situācija* ir salīdzināma ar *otro situāciju* — vairāku patstāvīgu likumdevēju, kas šajā gadījumā ir centrālā valsts un pašvaldības, tiesību normas darbojas līdztekus viena otrai, nepastāvot kopīgam atskaites punktam.

— Finansiālās sekas, kas reģiona uzņēmumiem rodas valstī noteiktās nodokļa likmes samazinājuma rezultātā, nedrīkst kompensēt ar dotācijām vai subsīdijām no citiem reģioniem vai no centrālās valdības — *finansiālā autonomija*.

2) Spriedumā Azoru salu lietā gūto atziņu piemērošana Vēsturisko teritoriju īstenotajiem pasākumiem

52. Gan Tiesa, gan ģenerāladvokāts Hēlhuds [28] pietiekošas autonomijas nosacījumam izvirza kumulatīvus kritērijus:

53. Līdzīgi kā Azoru salu lietā arī Vēsturisko teritoriju gadījumā ir jāpieņem asimetriska pilnvaru sadalījuma esamība *trešās situācijas* izpratnē. Nodokļu likumdošana arī Spānijā principā ir centrālās valsts kompetencē. Atšķirībā no pārējām vietējām un reģionālām pašvaldībām tikai Vēsturiskajām teritorijām ir piešķirtas pilnvaras šajā

27 — Šajā sakarā skat. iepriekš 21. zemsvītras piezīmē minētos ģenerāladvokāta Sadžo secinājumus, kas sniegti lietā *Juntas Generales de Guipúzcoa* u.c., 37. punkts.

28 — Skat. iepriekš 23. zemsvītras piezīmē minētos secinājumus Azoru salu lietā, 54. punkts.

jomā [29]. Tādēļ jautājums, vai pamata prāvā apstrīdētais nodokļu tiesiskais regulējums ir jāsasaista ar noteikumiem, kas ir spēkā pārējā Spānijas teritorijā, vai ir jāuzskata par patstāvīgu tiesisko regulējumu, būtiski ir atkarīgs no šo teritoriju autonomijas, īstenojot savas pilnvaras.

a) Sākotnējās piezīmes

54. Sākumā vēlos atgādināt, ka Eiropas Savienība atbilstoši Līguma par ES 6. panta 3. punktam respektē savu dalībvalstu nacionālo identitāti. Tas nozīmē arī to, ka Savienība neaizskar dalībvalsts konstitucionālo sistēmu — vienalga, vai tā ir centralizēta vai federāla — un principā tai nav ietekmes uz pilnvaru sadali dalībvalstī. Attiecīgā noteikuma jaunajā redakcijā Lisabonas līgumā ir skaidri uzsvērts, ka Savienība respektē dalībvalstu konstitucionālās struktūras [30].

55. Tomēr Tiesas pastāvīgā judikatūra noteic, ka, lai pamatotu Kopienu tiesībās paredzētu saistību neievērošanu, dalībvalsts nevar aizbildināties ar iekšējās tiesību sistēmas normām, praksi vai situāciju, tajā skaitā to, kas izriet no šīs valsts konstitucionālās uzbūves [31].

56. Spriedumā Azoru salu lietā Tiesa ir radījusi atbilstīgu līdzsvaru starp šiem abiem principiem. Tā, no vienas puses, respektē autonomiju, ko attiecīgās dalībvalsts konstitūcija piešķir savām vietējām pašvaldībām. Proti, ja vietējā nodokļu tiesiskā regulējuma teritoriāli ierobežotā piemērošana pati par sevi vienmēr pamatotu attiecīgā pasākuma selektivitāti, būtiski būtu apdraudēta autonomija, ko valsts konstitūcija piešķir vietējai pašvaldībai. Jebkura par centrālās valsts nodokļu tiesību normām labvēlīgāka vietējā tiesību norma, kas atbilst arī pārējiem [valsts] atbalsta nosacījumiem un pārsniedz *de minimis* atbalsta ierobežojumu, būtu jāiesniedz apstiprināšanai Komisijā. Komisija to apstiprinātu tikai tādā gadījumā, ja tiktu norādīts attiecīgs pamatojums, piemēram, ekonomikas attīstība reģionos, kur dzīves līmenis ir ārkārtīgi zems vai kur valda liels bezdarbs, kā tas izriet no EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunkta.

57. No otras puses, izvirzot prasību par vietējā likumdevēja autonomiju, tiek nodrošināts, ka dalībvalstis nevar aizbildināties ar savu konstitucionālo sistēmu un apiet EKL 87. pantā noteikto atbalsta aizliegumu, formāli deleģējot likumdošanas pilnvaras.

29 — Bez Biskajas, Alavas un Gipuzkoa atbilstoša nodokļu kompetence, kas balstīta uz īpašām vēsturiskām tiesībām (*Fueros*), piemīt arī Navarras autonomajam apgabalam.

30 — Līguma par ES, ko groza Lisabonas līgums, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, kas parakstīts 2007. gada 13. decembrī Lisabonā (OV C 306, 1. lpp.), 3a. panta 2. punkta pirmajā teikumā (jaunajā redakcijā Līguma par ES 4. pants) ir noteikts:"Savienība respektē dalībvalstu vienlīdzību saistībā ar Līgumiem, kā arī to nacionālo identitāti, kas raksturīga to politiskajām un konstitucionālajām pamatstruktūrām, tostarp reģionālajām un vietējām pašvaldībām."

31 — Skat. it īpaši 2008. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-212/06 Franču kopienas valdība un Valonijas valdība (Krājums, I-1683. lpp., 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

58. Piemērojot spriedumā Azoru salu lietā izdarītos secinājumus izskatāmajām lietām, ir jāņem vērā iepriekš minētais līdzsvars.

59. Izskatāmās lietas no Azoru salu lietas katrā ziņā atšķir divi apstākļi. Pirmkārt, tā ir cita procesuālā situācija — spriedums Azoru salu lietā ir pieņemts, balstoties uz Portugāles prasību atcelt tiesību aktu, kas atbilstoši EKL 230. panta 1. punktam ir celta par Komisijas lēmumu. Tātad Tiesai pašai bija jāpieņem galīgs lēmums, vai Komisijai ir izdevies pierādīt, ka attiecīgais pasākums ir valsts atbalsts.

60. Turpretī izskatāmajās prejudiciāla nolēmuma tiesvedībās, kas ierosinātas atbilstoši EKL 234. pantam, Tiesas uzdevums aprobežojas tikai ar EKL 87. panta 1. punkta interpretāciju. Arī ja Tiesa saskata īpašo pamata tiesvedības situāciju, tomēr galīgais izvērtējums, vai attiecīgās Vēsturisko teritoriju tiesību normas ir jākvalificē kā selektīvs pasākums un tādējādi kā valsts atbalsts, ir iesniedzējtiesas kompetencē [32]. Tādēļ prejudiciālais jautājums, kura mērķis ir saņemt Tiesas vērtējumu konkrētajiem pasākumiem, ir jāsaprot tādā nozīmē, kā es to formulēju šo secinājumu 39. punktā.

61. Otrkārt, ir jāņem vērā, ka Azoru salām tika atļauts samazināt valsts nodokļa likmi, lai kompensētu strukturālās grūtības, kas reģiona uzņēmumiem rodas salu atrašanās vietas dēļ [33]. Lai nodokļu likmes samazinājums vienlaicīgi negatīvi neietekmētu reģiona finansiālo stāvokli, centrālā valsts kompensēja no tā izrietošus nodokļu ienākumu zaudējumus. Tiesa no tā secināja, ka finansiālā atbildība par reģionālo nodokļu tiesisko regulējumu nav reģionam, bet gan centrālajai valstij, un tādēļ par atskaites punktu reģionālās nodokļu likmes selektivitātes izvērtējumam izvēlējās vispārējo valsts nodokļu sistēmu [34].

62. Nekas neliecina, ka Basku zemes Vēsturisko teritoriju nodokļu tiesiskajam regulējumam būtu jākompensē ģeogrāfiskas vai citādas strukturālas grūtības. Par vispārīgām tiesību normām labvēlīgāku nodokļu nosacījumu mērķis drīzāk ir radīt īpašu pamudinājumu izvietot reģionā savus uzņēmumus. Tomēr vienlaicīgi — atšķirībā no Azoru salu lietas — sistēmas loģika neparedz, ka centrālā valsts kompensē nodokļu ienākumu zaudējumu, kas Vēsturiskajām teritorijām rodas nodokļu atvieglojumu rezultātā.

32 — Šajā sakarā skat. arī 13. zemsvītras piezīmē minēto judikatūru.

33 — To principā atzīst arī Komisija, un nodokļa samazinājumu, kas balstīts uz EKL 87. panta 3. punkta a) apakšpunktu, uzskata par daļēji pamatotu. Tā tikai apstrīd, ka samazinātā nodokļu likme attiecas arī uz finanšu sektoru, ko līdzīgi neietekmē salas atrašanās vieta (skat. iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu Azoru salu lietā, 27. un 28. punkts).

34 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 71. un turpmākie punkti.

63. Visbeidzot ir jāuzskata, ka attiecīgās tiesību normas tiešām vienādā mērā tiek līdzīgi piemērotas visiem tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Vēsturisko teritoriju nodokļu tiesības. Šajā sakarā Komisija apgalvo, ka Vēsturiskās teritorijas daļēji ar nodokļiem apliek arī ieņēmumus, kas gūti ārpus to teritorijas, un daļēji neapliek ar nodokļiem ieņēmumus, kas gūti to teritorijā.

64. Šo apstākli var izskaidrot tādējādi, ka nodokļu kompetences sadalījums starp centrālo valsti un Basku zemi saskaņā ar Finanšu nolīguma 14. panta 1. punkta pirmo teikumu pamatā ir saistīts ar uzņēmuma [fiskālo] rezidenci. Noteiktās robežās ienākumi, kas nav gūti uzņēmuma rezidences vietā, tomēr tiek aplikti ar nodokli pēc to atrašanās vietas. Turpretī pastāvīgiem uzņēmumiem to atrašanās vietā nav paredzēts piemērot vispārēju daļēju aplikšanu ar nodokli kopā ar nodokļu atskaitīšanu vai šo ienākumu atbrīvošanu no nodokļiem galvenā uzņēmuma rezidences vietā. Tiktāl nodokļu kompetences sadalījums atšķiras no starptautiskās nodokļu tiesībās pieņemtām normām. Tomēr no tā neizriet, ka Basku zemē piemērotā aplikšana ar nodokli būtu selektīva. Gluži pretēji, to vienādā mērā piemēro visiem uzņēmumiem, uz kuriem atbilstoši nodokļu kompetences sadalījumam attiecas tās nodokļu režīms.

b) Politiskās un finansiālās autonomijas materiālais apjoms

65. Atbilstoši Komisijas izpratnei Tiesa spriedumā Azoru salu lietā prasa, lai vietējās pašvaldības autonomija tiktu izvērtēta, veicot divpakāpju pārbaudi. Vispirms jānoskaidro, vai pašvaldībai ir "galvenā loma, veidojot politisko un ekonomisko vidi, kurā darbojas uzņēmumi" [35]. Tikai tādā gadījumā ir nozīme trīs autonomijas kritēriju, kas minēti sprieduma 67. punktā, esamībai.

66. Faktiski Vēsturiskajām teritorijām ir ļoti ierobežotas pilnvaras noteikt pamatnosacījumus tautsaimniecībai. Saskaņā ar Autonomijas noteikumu 41. pantu tās var pieņemt nodokļu tiesību normas. Tomēr tās gandrīz nemaz nevar ietekmēt nodokļu naudas izlietošanu. Ieņēmumi gandrīz pilnībā tiek pārskaitīti Basku zemes autonomajam apgabalam un valstij. No iepriekš minētā izriet, ka jau tādēļ vien nevar runāt par pietiekamu neatkarību.

67. Jāpiekrīt Komisijai, ka uzņēmumu konkurences stāvokli neietekmē tikai nodokļu pamatnosacījumi, bet gan daudzi citi ar atrašanās vietu saistīti faktori, piemēram, kvalificēta darbaspēka pieejamība, izstrādāti darba tiesību un sociālās drošības noteikumi vai infrastruktūra. Tomēr tas obligāti

35 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 58. punkts.

nenozīmē, ka par "pietiekamu neatkarību" var runāt tikai tad, ja attiecīgai valsts daļai ir tik plašas kompetences, ka tās ietekmē visus šos faktorus.

68. Pilnīga tautsaimnieciski politiska autonomija mūsdienās vairs nav pat pašām dalībvalstīm. Tām sava tautsaimniecības politika ir jāveido, balstoties uz EKL 98. pantā noteiktajiem principiem, un saskaņā ar EKL 99. pantu ir jākoordinē Padomē. Daudzas ar atrašanās vietu saistītas nozīmīgas tiesību normas, piemēram, darba tiesību, vides aizsardzības, publisko līgumu tiesību un intelektuālā īpašuma aizsardzības jomā, ir saskaņotas visā Kopienā. Turklāt dažās jomās, piemēram, lauksaimniecības, ārējās tirdzniecības un transporta jomā, valsts politiku pārklāj Kopienas īstenotā politika.

69. Tuvāk aplūkojot sprieduma Azoru salu lietā izšķirošo daļu, ar ko Komisija iepazīstina tikai saīsināti, arī kļūst skaidrs, ka Tiesu interesē autonomija, pieņemot konkrētus pasākumus, nevis vispārēja tautsaimnieciski politiska rīcības brīvība. Tā Tiesa uzskata par iespējamu, "ka valsts noteiktas daļas pārvaldes iestādei ir tiesisks un faktisks statuss, kas to padara pietiekami neatkarīgu no dalībvalsts centrālās valdības, lai *saistībā ar tās veiktajiem pasākumiem*[36] tieši šai iestādei, nevis centrālajai valdībai būtu galvenā loma, veidojot politisko un ekonomisko vidi [..]"[37]. Turklāt Tiesa to skaidri attiecina uz nodokļu tiesisko regulējumu, kas bija strīda priekšmets Azoru salu lietā.

70. Ja interpretācija, kādu Komisija sniedz par spriedumu Azoru salu lietā, būtu pareiza, nebūtu saprotams, kādēļ Tiesa šajā lietā autonomiju nenoliedza, jau balstoties uz ierobežoto reģionālo kompetenci, kas attiecas tikai uz nodokļu likmes pieskaņošanu. Tā vietā Tiesa konkrēti izvērtē, vai, īstenojot šo kompetenci, reģions institucionālā, procesuālā un finansiālā ziņā ir rīkojies autonomi.

71. Tādējādi attiecīgā Komisijas tēze ir jānoraida.

c) Pareizais piesaistes faktors — atsevišķās Vēsturiskās teritorijas vai Basku zemes autonomais apgabals?

72. Vērtējot attiecīgā pasākuma selektivitāti un pārbaudot attiecīgo vietējo pašvaldību autonomiju, vispirms rodas jautājums, vai ar centrālo valsti ir jāsalīdzina Basku zemes

36 — Mans izcēlums.

37 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums Azoru salu lietā, 58. punkts.

autonomais apgabals kopumā vai arī trīs Vēsturiskās teritorijas.

— Saskaņošanas ietvaros teritorijas ir atkarīgas no autonomā apgabala norādēm, kas savukārt balstās uz centrālās valsts izdotām norādēm.

73. Pieņemt nodokļu tiesību normas saskaņā ar Autonomijas noteikumu 41. panta 1. punktu, kas izskatāmajā kontekstā — kā tikko izklāstīts — ir galvenais jautājums, ir Vēsturisko teritoriju kompetencē. Tām ir adresētas Finanšu nolīguma 2.—4. punktā minētās norādes. Tās ar centrālās valsts finanšu pārvaldes iestādēm veic tiešu informācijas apmaiņu par nodokļu likumdošanu un atbilstoši Finanšu nolīguma 63. un 64. pantam deleģē savus pārstāvjus darbam Tiesiskā regulējuma saskaņošanas un novērtējuma komisijā. Tas liecina par labu tam, lai pārbaudītu atsevišķo Vēsturisko teritoriju autonomiju.

75. Pirmajā gadījumā visas trīs teritorijas un, iespējams, arī autonomais apgabals kopīgi īstenotu nodokļu kompetenci. Šajā gadījumā Basku zemes īstenotā tiesību normu pieņemšanas saskaņošana, iespējams, ierobežotu teritoriju savstarpējo autonomiju, bet ne (kopējo) autonomiju attiecībā pret valsti. Tomēr galvenais, izvērtējot nodokļu tiesiskā regulējuma, kas vienādā mērā attiecas uz visiem attiecīgās pašvaldības teritorijā esošiem uzņēmumiem, selektivitāti, ir attiecības starp centrālo valsti un vietējo vai reģionālo pašvaldību. Tātad šeit būtu jāpārbauda, vai teritorijas, kas darbojas kopā, vai attiecīgi teritorijas un autonomais apgabals kopā ir pietiekami neatkarīgi no centrālās valsts.

74. Katrā ziņā ir uzkrītoši, ka Basku zemes īstenotās iekšējās saskaņošanas acīmredzams rezultāts ir gandrīz pilnībā identiski visu trīs teritoriju *Normas Forales*. Šī iemesla dēļ varētu apšaubīt atsevišķo teritoriju likumdošanas patstāvību. Šajā sakarā ir jānošķir divas hipotēzes:

76. Otrās hipotēzes gadījumā Vēsturisko teritoriju autonomiju apdraudētu centrālās valsts netiešās norādes. Noskaidrot, vai izskatāmajā lietā ir saskatāma viena no abām hipotēzēm un izdarīt no tā izrietošus secinājumus, ir iesniedzējtiesas kompetencē.

— Basku zemes īstenotās iekšējās saskaņošanas dēļ Vēsturiskajām teritorijām tiesiski vai faktiski ir jāpieņem vienotas tiesību normas, turklāt saskaņošana nav atkarīga no centrālās valsts norādēm.

77. Visbeidzot, ir iespējams arī, ka Basku zemes autonomais apgabals var ietekmēt Vēsturisko teritoriju nodokļu likumdošanu tādējādi, ka vienā Basku zemes daļā tiek

piemēroti labvēlīgāki nosacījumi nekā citās tās teritorijas daļās. Šādā gadījumā varētu runāt par selektīvu pasākumu, turklāt par atskaites punktu kalpotu nevis centrālā valsts, bet gan Basku zeme. Tomēr Tiesas rīcībā esošajā informācijā nekas neliecina par labu šādam pieņēmumam.

d) Atsevišķo kritēriju piemērošana

78. Ne iesniedzējtiesai, ne lietas dalībniekiem tiesvedībā Tiesā nav šaubu par Vēsturisko teritoriju un to iestāžu autonomiju. Tādēļ šis kritērijs nav tālāk jāizskata. Prasītāju iebildumi pamata prāvā un Komisijas iebildumi ir tikai par Vēsturisko teritoriju procesuālo un finansiālo autonomiju.

79. Komisija procesuālās autonomijas sakarā pareizi norāda uz diviem aspektiem. Viens aspekts, ko varētu nosaukt par procesuālo autonomiju šaurākā izpratnē, attiecas uz vietējās pašvaldības brīvību pieņemt nodokļu tiesību aktus procedūrā, ko centrālā valsts nevar ietekmēt, vai arī tai katrā ziņā nav noteicošas ietekmes. Otrs aspekts attiecas uz vietējās pašvaldības materiālo rīcības brīvību, kas tai piemīt atbilstoši valsts tiesību sistēmai. Lai labāk atspoguļotu arī šo otro aspektu, turpmāk vēlos procesuālās autonomijas jēdziena vietā izmantot *diskrecionārās autonomijas* jēdzienu, proti, formālās un materiālās diskrecionārās autonomijas jēdzienu.

i) Diskrecionārā autonomija

80. Kā Tiesa atzīst sprieduma Azoru salu lietā 67. punktā, vietējai tiesību normai jābūt pieņemtai tā, "ka centrālā valdība tiešā veidā nevar ietekmēt tā[s] saturu".

81. Katrā ziņā Tiesa šajā sakarā norāda uz secinājumu 54. punktu, kurā ģenerāladvokāts izmanto mazliet plašāku formulējumu: "[L]ēmums ir jāpieņem [..] saskaņā ar procedūru, kurā centrālajai valdībai nav nekādu tiesību tieši iejaukties nodokļu likmes noteikšanas procesā un *kurā vietējās pārvaldes iestādei, nosakot nodokļa likmi, nav pienākuma ievērot centrālās valsts intereses*" [38].

82. Visbeidzot, sprieduma 68. punktā ir noteikts, ka pietiekama politiskā un nodokļu autonomija no centrālās valdības paredz, ka vietējā pašvaldība ir tiesīga neatkarīgi no jebkādiem ar centrālās valsts rīcību saistītiem

38 — Mans izcēlums.

apsvērumiem ieviest nodokļa likmes samazināšanas pasākumu.

— Formālā diskrecionārā autonomija

85. Par formālo diskrecionāro autonomiju var runāt tad, ja centrālā valsts nevar tieši iejaukties procedūrā, kuras galarezultāts ir nodokļu tiesību normu ieviešana, piemēram, ja tai nav jāapstiprina attiecīgās tiesību normas, ja tā nevar uzlikt veto šo normu pieņemšanai vai nevar pārņemt kompetenci pieņemt attiecīgās normas.

83. Ņemot vērā šo formulējumu, lietas dalībnieku vidū nav vienprātības jautājumā, ciktāl autonomiju apdraud apstāklis, ka Vēsturiskajām teritorijām savā nodokļu likumdošanā ir jāņem vērā noteiktas tiesiskas norādes. Šo norāžu ievērošanu kontrolē tiesa, pēdējā instancē — *Tribunal Supremo*, kas ir centrālās valsts līmeņa tiesa. Daži lietas dalībnieki arī šajā apstāklī saskata Vēsturisko teritoriju autonomijas ierobežojumu.

86. Turpretī, kā to pareizi apgalvo Apvienotā Karaliste, formālo diskrecionāro autonomiju neietekmē fakts, ka centrālā valsts un vietējā pašvaldība savstarpēji apmainās ar informāciju par tiesību normu pieņemšanu vai konsultējas šajā jautājumā. Katrā ziņā tas ir spēkā gadījumā, ja rezultātā vietējā pašvaldība var brīvi izlemt turpināt iesākto projektu arī tad, ja centrālās valdības atzinums tai ir nelabvēlīgs.

84. Konstitucionālās norādes, ieskaitot Autonomijas noteikumos un Finanšu nolīgumā minētās norādes, ierobežo [Vēsturisko] teritoriju materiālo rīcības brīvību. Tādēļ es šo aspektu pārbaudīšu materiālās diskrecionārās autonomijas ietvaros. Šajā kontekstā vēlos pievērsties arī jautājumam par nodokļu tiesību normu *ex post* kontroli, ko īsteno tiesa. Ņemot vērā, ka šāda kontrole tieši neietekmē gribas veidošanos likumdošanas procesā, tā diskrecionāro autonomiju neskar formālā izpratnē, bet gan kalpo materiālās diskrecionārās autonomijas robežu ievērošanai.

87. Nevēloties aizsteigties priekšā iesniedzējtiesas galīgam vērtējumam, šķiet, ka no Konstitūcijas, Autonomijas noteikumu un Finanšu nolīguma normām neizriet atbilstošas centrālās valdības tiesības pieņemt galīgo lēmumu. Finanšu nolīguma 4. pants gan paredz nodokļu administrēšanas iestāžu sadarbību un darbības koordinēšanu, kuras institucionālo ietvaru atbilstoši Finanšu nolīguma 63. un 64. pantam veido Tiesiskā regulējuma saskaņošanas un novērtējuma komisija. Tomēr šķiet, ka koordinēšana un sadarbība nerada Vēsturiskajām teritorijām saistības ievērot centrālās valsts norādes pret savu gribu.

— Materiālā diskrecionārā autonomija

88. Materiālā diskrecionārā autonomija nozīmē, ka vietējais likumdevējs var brīvi lemt par nodokļu tiesību normu izstrādi. Katrā ziņā pilnīga likumdevēja brīvība nav sastopama nevienā demokrātiskā un tiesiskā sistēmā. Gluži pretēji, likumdevējam vienmēr ir saistošas Konstitūcijā minētās normas, it īpaši tās, kas skar pamattiesību un cilvēktiesību ievērošanu. Arī Kopienu tiesības nosaka ierobežojumus valsts likumdošanai.

89. Tādēļ fakts, ka Vēsturiskajām teritorijām nodokļu likumdošanas procesā ir jāņem vērā konstitucionāli ierobežojumi, *a priori* neizslēdz materiālo diskrecionāro autonomiju. Tomēr šīs normas nedrīkst ierobežot rīcības brīvību tādā mērā, ka nodokļu likumdošanas procesā Vēsturiskās teritorijas praktiski vairs nevar sasniegt savus finanšu politikas mērķus.

90. Šajā sakarā vispirms ir jāmin Konstitūcijas 2. pants, kas, no vienas puses, garantē Spānijas nāciju un reģionu tiesības uz autonomiju, tomēr vienlaicīgi uzliek tām savstarpēju solidaritātes pienākumu. Solidaritātes princips ir nostiprināts arī Konstitūcijas 138. un 156. pantā. Vai autonomija sniedzas tiktāl, ka reģioni var savstarpēji konkurēt nodokļu jomā, vai arī tas ir pretrunā solidaritātes principam? Tas ir šī strīda pamatjautājums, uz ko katrā ziņā ir jāatbild nevis Tiesai, bet gan valsts tiesai.

91. Turklāt Konstitūcijas 31. pants paredz aplikšanu ar nodokli atbilstoši ekonomiskajām iespējām ar taisnīgas, uz vienlīdzības un progresīvā nodokļa piemērošanas principiem balstītas nodokļu sistēmas starpniecību. Ja no tā secina, ka Spānijā drīkst būt tikai viena nodokļu sistēma, kurā visi nodokļu maksātāji dod savu ieguldījumu atbilstoši ekonomiskām iespējām, tad vietējie likumdevēji nedrīkst ieviest zemākas nodokļu likmes. Līdz ar to nodokļu sloga apmērs nav atkarīgs tikai no nodokļu maksātāja ekonomiskajām iespējām, bet arī no tā rezidences. Iespējams, ka 31. pants nenoliedz, ka Spānijā ir vairākas nodokļu sistēmas, *kurās* katrā ir jāīsteno iepriekš minētie principi.

92. Konstitūcijas līmenī vēl ir jāpiemin 139. pants, kas uzliek pienākumu īstenot vienādu attieksmi pret visiem pilsoņiem un aizliedz pasākumus, kas tieši vai netieši var ietekmēt personu pārvietošanās brīvību un brīvību veikt uzņēmējdarbību. Finanšu nolīguma 3. panta c) apakšpunkts papildina, ka Vēsturisko teritoriju nodokļu tiesiskais regulējums nedrīkst nedz pieļaut diskrimināciju, nedz ietekmēt uzņēmumu konkurenci.

93. Atšķirīga lieluma nodokļu likmes un dažādas nodokļu atskaitīšanas iespējas gan var ietekmēt nodokļu maksātāju lēmumu,

izvēloties savu rezidenci. Katrā ziņā Tiesa judikatūrā par pamatbrīvībām ir atzinusi, ka EK līgums nodokļu maksātājiem negarantē nodokļu ziņā neitrālu darbības pārnesi uz citu dalībvalsti [39]. Sakarā ar atšķirībām dalībvalstu nodokļu tiesībās šāda pārnese katrā konkrētā gadījumā darba ņēmējam nodokļu piemērošanas ziņā var būt vai nu izdevīga, vai neizdevīga. Šis atzinums balstās uz faktu, ka Kopienā nav vienveidīgas nodokļu sistēmas [40]. Tādēļ šī secinājuma piemērojamība Spānijas situācijai arī ir atkarīga no tā, ciktāl Vēsturisko teritoriju nodokļu tiesību sistēmu var uzskatīt par patstāvīgu attiecībā pret valsts centrālo sistēmu.

94. Tālākas saistības izriet no Autonomijas noteikumu 41. panta 2. punkta a) apakšpunkta, kas Vēsturiskajām teritorijām uzliek pienākumu ievērot valsts nodokļu sistēmas vispārīgo uzbūvi, kā arī noteikumus, kas nodokļu koordinēšanas, saskaņošanas un sadarbības ar valsti vajadzībām ietverti Finanšu nolīgumā.

95. Finanšu nolīguma 2. panta 2. punkts un 3. panta a) apakšpunkts šajā sakarā precizē, ka Vēsturiskajām teritorijām ir jāievēro valsts nodokļu sistēmas vispārīgā uzbūve un jāpieskaņo terminoloģija un jēdzieni *Ley General Tributaria*. Vienotas nodokļu sistēmas uzbūves un jēdzienu ievērošana nebūt nenozīmē, ka tādējādi ir apdraudēta pašu izvirzīto finanšu politikas mērķu sasniegšana. Šajā gadījumā drīzāk ir būtiski, vai var noteikt tādus no centrālās valsts atšķirīgus materiālos parametrus kā nodokļa likme un nodokļa aprēķina bāze.

96. Vēl vienu ierobežojumu nosaka princips, ka ir jāsaglabā iedarbīga vispārēja aplikšana ar nodokļiem, kas līdzvērtīga pārējā valsts daļā esošai (Finanšu nolīguma 3. panta b) apakšpunkts). Tomēr šī norāde, iespējams, ļauj Vēsturiskajām teritorijām pārkārtot [nodokļu] slogu starp fizisko personu ienākumu nodokli un pārējiem nodokļiem, no vienas puses, un uzņēmumu ienākuma nodokli, no otras puses, neizmainot vidējo nodokļu procentuālo daļu uz vienu iedzīvotāju. Uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes samazinājumu varētu kompensēt, paplašinot nodokļa aprēķina bāzi.

97. Kopumā es secinu, ka iesniedzējtiesas kompetencē ir konstatēt, vai atbilstoši Konstitūcijas, Autonomijas noteikumu un Finanšu nolīguma norādēm Vēsturiskajām teritorijām ir diskrecionārā vara nodokļu likumdošanas jomā, kas tām ļauj sasniegt pašām savus finanšu politikas mērķus. Šāda vara tām būtu, ja tās drīkstētu noteikt tādus būtiskus un no centrālās valsts nodokļu likumdošanas ievērojami atšķirīgus parametrus kā nodokļu likme vai nodokļa aprēķina bāze.

39 — 2004. gada 29. aprīļa spriedums lietā C-387/01 *Weigel* (*Recueil*, I-4981. lpp., 55. punkts).

40 — Šajā sakarā skat. 45. punktu, otro situāciju.

98. Daži lietas dalībnieki argumentē, ka no Spānijas augstāko tiesu judikatūras jau izriet, ka teritorijām nav šādas varas. Es to nevaru galīgi izvērtēt, tomēr vēlos īsi pievērsties abiem spriedumiem, kas galvenokārt tiek minēti šajā sakarā.

99. Ciktāl šajā sakarā tiek norādīts uz *Tribunal Constitutional* (Konstitucionālā tiesa) 2002. gada 25. aprīļa spriedumu lietā 96/2002 [41], ir jāatzīmē, ka šis spriedums gan tieši neattiecas uz Vēsturisko teritoriju likumdošanas kompetenci. Tas drīzāk attiecas uz centrālās valsts tiesību normām, kas ieviesa līdzīgus atvieglojumus kā pašvaldību piemērotais nodokļu tiesiskais regulējums. Labvēlīgāka situācija tika radīta uzņēmumiem, kuri citā dalībvalstī reģistrētas rezidences dēļ atradās centrālās valsts nodokļu kompetencē un tādēļ nevarēja izmantot *Normas Forales* paredzētos nodokļu atvieglojumus par pastāvīga uzņēmuma izveidošanu Vēsturiskajās teritorijās. Saskaņā ar apstrīdētajiem centrālās valsts noteikumiem šiem uzņēmumiem tika atmaksāts nodoklis, ja tas bija lielāks par summu, kas tiem būtu jāmaksā pašpārvaldes nodokļu tiesību normu piemērošanas gadījumā.

100. Konstitucionālā tiesa šo nevienlīdzīgo attieksmi pret divām uzņēmumu grupām — uzņēmumiem ar rezidenci citā dalībvalstī un uzņēmumiem ar rezidenci Spānijā, bet ārpus Basku zemes teritorijas —, kas jautājumā par pastāvīga uzņēmuma izveidošanu Basku zemē atrodas vienādā situācijā, atzina par nesaderīgu ar Konstitūciju [42]. Tomēr šī nevienlīdzīgā attieksme tika īstenota vienas tiesību sistēmas ietvaros. Turpretī Konstitucionālā tiesa acīmredzami nav salīdzinājusi Vēsturiskajās teritorijās reģistrēto tirgus dalībnieku, kuriem tiek piemērotas pašpārvaldes pieņemtās nodokļu tiesību normas, situāciju ar pārējā valsts teritorijā reģistrēto uzņēmumu, kuriem tiek piemērots vispārējais nodokļu tiesiskais regulējums, situāciju.

101. Arī *Tribunal Supremo* 2004. gada 9. decembra spriedums [43] nebūt nesniedz galīgo atbildi uz jautājumu, vai valsts norādes atstāj Vēsturiskajām teritorijām atbilstīgu materiālo diskrecionāro autonomiju. Ciktāl var spriest, *Tribunal Supremo* par Vēsturisko teritoriju rīcības brīvības robežu uzskata brīdi, kad pašpārvaldes nodokļu noteikumi pārkāpj valsts atbalsta slieksni. Protams, ka tā tobrīd vēl nevarēja ņemt vērā Tiesas vēlāk pieņemto spriedumu Azoru salu lietā.

102. Ņemot vērā šī sprieduma principus, ir iespējamas divas *Tribunal Supremo* atzinuma interpretācijas. Vai nu tā jau netieši ir uzskatījusi, ka nepietiekamas Vēsturisko teritoriju autonomijas dēļ par atskaites punktu pašpārvaldes nodokļu noteikumu selektivitātes izvērtējumam var kalpot tikai valsts nodokļu

41 — Komisijas procesuālā raksta 7. pielikums.

42 — Galu galā Konstitucionālā tiesa tādējādi atzina par nepieņemamu valsts tirgus dalībnieku diskrimināciju.

43 — Šajā sakarā skat. 25. punktu.

sistēma, vai arī tā autonomijas apjomu ir gribējusi padarīt atkarīgu no Kopienu tiesībās noteiktā atbalsta jēdziena.

103. Tomēr, ņemot vērā spriedumu Azoru salu lietā, pēdējā pieeja rada apburto loku, jo Tiesa šajā spriedumā gluži pretēji saista atbalsta esamību ar to, ka vietējam nodokļu likumdevējam atbilstoši valsts tiesībām nepiemīt autonomija. Lai izvairītos no šāda apburtā loka, vietējā nodokļu likumdevēja pilnvaru noskaidrošana ir jāuzskata par priekšnosacījumu EKL 87. panta 1. punktā noteiktā atbalsta jēdziena piemērošanai. Tiesa nevar valsts tiesas vietā sniegt nepieciešamo valsts tiesību interpretāciju.

104. Visbeidzot, vēl ir jāpievēršas argumentam, ka Vēsturiskajām teritorijām ir nepietiekama autonomija, jo to tiesību aktus kontrolē tiesa un pēdējā instancē — valsts centrālā tiesa.

105. Ja valsts tiesību akti nosaka robežas vietējā nodokļu likumdevēja diskrecionārajai varai, tiesiskā valstī nav nekas neparasts, ka šo robežu ievērošanu kontrolē tiesa. Kamēr tiek pārbaudīts tikai šis aspekts, nevis vietējo nodokļu likumu piemērotība, tiesas kontrole papildus neierobežo vietējo pašvaldību autonomiju. Neko negroza arī tas apstāklis, ka pēdējā instancē pieņemt lēmumu ir kompetenta centrālās valsts līmeņa tiesa. Mazsvarīgi ir arī tas, ka prasību atcelt vietējo tiesību normu kā par likumiem zemāka līmeņa tiesību normu var celt vispārējās tiesās, turpretī reģionālos un centrālās valsts likumus var apstrīdēt tikai Konstitucionālajā tiesā.

e) Finansiālā autonomija

106. Vietējā pašvaldība ir finansiāli autonoma, ja tai pašai ir jāatbild par sava nodokļu tiesiskā regulējuma finansiālajām sekām un tā no centrālās valsts nesaņem kompensāciju par nodokļu ienākumu zaudējumiem, kas rodas no atšķirīgā vietējā un centrālās valsts tiesiskā regulējuma.

107. Šī kritērija piemērošana rada būtiskas praktiskas dabas grūtības, ja — kā Azoru salu lietā — neizrādās, ka nodokļu likmes samazinājums vai citāda veida atvieglojumu noteikšana ir centrālās valsts sava veida netiešas reģionālās palīdzības elements. Proti, tādā gadījumā starp nodokļa samazinājumu un kompensācijas finanšu plūsmu starp centrālo valsti un vietējo vai reģionālo pašvaldību nav nekādas loģikas. Tādās situācijās kā pamata tiesvedībās drīzāk ir vispusīgi jāizvērtē

finanšu attiecības starp centrālo valsti un tās vietējām un reģionālām struktūrām.

108. Šādu pārbaudi apgrūtina arī tas apstāklis, ka blakus vispārējiem valsts, reģionu un citu valsts pašvaldību budžetiem vienlaicīgi pastāv valsts īpašie budžeta fondi, it īpaši sociālās drošības sistēmas, caur kurām var notikt vēl citas finanšu pārbīdes starp dažādām ģeogrāfiskām teritorijām un valsts līmeņiem.

109. Turklāt vietējas un reģionālas struktūras finansiālo autonomiju ne vienmēr var noliegt jau tad, ja šāda kopvērtējuma rezultātā ir konstatējams neto pārskaitījums no centrālās valsts vietējai vai reģionālai pašvaldībai. Šādam pārskaitījumam var būt dažādi iemesli, kam nav nekāda sakara ar vietējo vai reģionālo nodokļu tiesisko regulējumu.

110. Lai konstatētu sakarību starp šādām finanšu plūsmām un vietējo nodokļu tiesisko regulējumu, ir jābūt izpildītiem vismaz diviem nosacījumiem. Pirmkārt, vietējo nodokļu ieņēmumu apjoms visnotaļ ir jāņem vērā kā parametrs, nosakot iespējamos pārskaitījumus. Otrkārt, nodokļu ieņēmumu samazinājumam ir jāseko atbilstošam kompensējošam izlīdzinājumam līdzekļu pārskaitījuma veidā valsts līmeņu starpā.

111. Turpmākā pārbaudes gaitā ir jāuzskata, ka zemāka nodokļa likme un īpašie atskaitījumi, ko atšķirībā no centrālās valsts noteikumiem paredz pašpārvaldes nodokļu tiesiskais regulējums, katrā ziņā noteiktā taksācijas periodā radīs nodokļu ienākumu zaudējumus. Vēsturisko teritoriju apgalvojumu, ka to īstenotā nodokļu politika faktiski ilgtermiņā palielinās nodokļu ieņēmumus, jo tās rezultātā vairāk uzņēmumu izvietosies šajā teritorijā, nevar ņemt vērā. Ja šādu aizstāvības argumentu ņemtu vērā atbalsta izvērtējumā, atbalsta aizliegums praktiski zaudētu savu jēgu. Valsts atbalstu bieži piešķir ar mērķi sekmēt uzņēmumu, atbalsta saņēmēju, labvēlīgu tautsaimniecisko attīstību, lai "ieguldījums" galu galā atmaksājas tādējādi, ka tiek izveidotas jaunas darba vietas, tiek atslogotas sociālā nodrošinājuma sistēmas un nodokļu nauda atgriežas atpakaļ pie valsts [44].

112. Finanšu attiecību starp centrālo valsti un Basku zemes autonomo apgabalu un netieši arī Vēsturiskajām teritorijām galvenais instruments, ko par tādu uzskata

44 — Šajā sakarā Komisija it īpaši apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru galvenais ir konkrētam uzņēmumam piešķirtā atbalsta rezultāts un nevis tā sakarā izvirzītie mērķi (skat. 1996. gada 29. februāra spriedumu lietā C-56/93 Beļģija/Komisija (*Recueil*, I-723. lpp., 79. punkts); 1996. gada 26. septembra spriedumu lietā C-241/94 Francija/Komisija (*Recueil*, I-4551. lpp., 20. punkts) un 1999. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-75/97 Beļģija/Komisija (*Recueil*, I-3671. lpp., 25. punkts).

iesniedzējtiesa un lietas dalībnieki tiesvedībā Tiesā, ir tā sauktā kvota (*Cupo*).

113. Kvotas sistēma ir noteikta Autonomijas noteikumu 42. panta 2. punkta d), e) un f) apakšpunktā, Finanšu nolīguma 48. un turpmākajos punktos, kā arī Likumā par kvotu piecu gadu periodā no 2002.—2006. gadam. Galu galā šeit runa ir par lielas Vēsturisko teritoriju nodokļu ieņēmumu daļas pārskaitīšanu Basku zemes autonomajam apgabalam un centrālajai valstij. Šāds pārskaitījums ir vajadzīgs, jo nodokļu ieņēmumu lielāko daļu saņem Vēsturiskās teritorijas, tomēr valsts pakalpojumus pārsvarā sniedz centrālā valsts un Basku zemes autonomais apgabals.

114. Ļoti vienkāršoti Basku zemes visaptverošās kvotas apmēru, ko savukārt veido Vēsturisko teritoriju atbilstošās daļas, valsts budžetā noskaidro šādos posmos. Tiek aprēķināti izdevumi par valsts uzdevumiem, ko reģioni paši nav uzņēmušies izpildīt, turklāt fiktīvi tiek uzskatīts, ka visi Spānijas reģioni veic uzdevumus tādā pašā apjomā kā Basku zeme. Tad tiek piemērots faktors, kam ir jāatbilst Vēsturisko teritoriju ieņēmumu daļai valsts kopējā apjomā. Šis faktors kopš 1981. gada nemainīgi ir 6,24 %. Tālāk seko dažādi izlīdzinājumi un korekcijas, kam tomēr nav tieša sakara ar nodokļu ieņēmumu apjomu. Beigās tiek iegūta summa, kas Basku zemei ir jāpārskaita valstij. 2002. bāzes gadā šī summa sasniedza tieši vienu miljardu EUR un turpmākajos gados tā var tikt pārskatīta.

115. Ir grūti novērtēt, ciktāl Vēsturisko teritoriju nodokļu ieņēmumi un to izmaiņas apstrīdēto noteikumu dēļ ietekmē Vēsturisko teritoriju pārskaitījuma vai attiecīgi Basku zemes autonomā apgabala pārskaitījuma apmēru, ko saņem valsts. Lietas dalībnieku skaidrojumi rakstiskajos apsvērumos un atbildot uz attiecīgu Tiesas jautājumu tiesas sēdē, kopumā rada iespaidu, ka kvotas noteikšana drīzāk ir politisks kompromiss, nevis noteiktu tautsaimniecisku parametru izmaiņu, piemēram, nodokļu ieņēmumu apjoma izmaiņu, tiešas sekas. Par to liecina jau tas apstāklis, ka sadalījuma faktors, kam būtībā būtu jārada kopsakars ar Vēsturisko teritoriju nodokļu ieņēmumu daļas apjomu, nav grozīts jau vairāk kā 25 gadus, kaut gan nodokļu ieņēmumi pavisam droši ir bijuši pakļauti izmaiņām.

116. Spānijas valdība katrā ziņā uzskata, ka Vēsturisko teritoriju nodokļu ieņēmumu izmaiņas neietekmē kvotas apmēru. Ja iesniedzējtiesa izdara tādu pašu secinājumu un ja nav citu kompensācijas mehānismu, tad Vēsturiskajām teritorijām ir pietiekama finansiālā autonomija.

V — Secinājumi

117. Tādējādi uz *Tribunal Superior de Justicia del País Vasco* prejudiciālo jautājumu ir jāatbild šādi:

EKL 87. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts vietējās pašvaldības nodokļu tiesiskais regulējums, kas vienādā mērā attiecas uz visiem uzņēmumiem, kas atrodas tās nodokļu kompetencē, un ir labvēlīgāks par vispārējām attiecīgās dalībvalsts nodokļu tiesību normām, nerada priekšrocības konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ja vietējai pašvaldībai ir pietiekama autonomija, īstenojot savu likumdošanas varu nodokļu tiesību jomā. Atbilstīgas autonomijas nosacījumi ir šādi:

— vietējā pašvaldība ir institucionāli patstāvīga,

— centrālā valsts nevar būtiski ietekmēt procedūru, kuras rezultātā tiek pieņemtas vietējās nodokļu tiesību normas (formālā diskrecionārā autonomija),

— vietējai pašvaldībai ir pietiekoši liela rīcības brīvība, izstrādājot nodokļu tiesību normas, kas tai ļauj sasniegt patstāvīgus finanšu politikas mērķus (materiālā diskrecionārā autonomija), un

— vietējā pašvaldība pati uzņemas finansiālo atbildību par nodokļu ienākumu zaudējumiem, kas rodas, piemērojot salīdzinājumā ar vispārējām nodokļu tiesībām labvēlīgāku tiesisko regulējumu (finansiālā autonomija).